

7-10-2008

12

Geleideformulier				AGENDA	
				WZ/OGV Reg.nr. 2008/162737	
Onderwerp Overeenkomst met Rijnland over onderhoud stedelijk oppervlaktewater				Bestemd voor B&W	
				Auteur Erhard Föllmi	
				Telefoon 5113387	
Hoofd afd OGV <i>B</i>	Manager hfdafd. WZ <i>e</i>	Concerncontrol <i>A K</i>	1e port. MD <i>ME</i>	2e port.	Secretaris <i>MS 2/10</i>

Resultaat vooroverleg

Het afgelopen jaar hebben de gemeente en het hoogheemraadschap op ambtelijk en bestuurlijk niveau aan voorliggende overeenkomst gewerkt.

Binnen de gemeentelijke organisatie waren de volgende afdelingen hierbij betrokken: Milieu/SZ (O. Rösingh), Juridische Zaken/MS (H. Heijlond van 't Hul), Concerncontrol/CS (P. Spigt), Spaarnelanden NV (R. Haas, H. Kerssens) en Service Bedrijf Haarlem (H. Butterman). Zij gaan akkoord met voorliggende overeenkomst.

Overige aanvullende informatie t.b.v. besluitvorming door het college

Geen.

Format begrotingswijzigingen

Begrotingsjaar:

2008

B&W-besluit	
Omschrijving	Onderhoud stedelijk waterplan en overdracht aan Rijnland
Kenmerk afdeling/nummer	
Div.nr.	
Vergadering (datum)	
Besluit	

Raadsbesluit	
Raadstuk	
Vergadering (datum)	
Besluit	

Boekdatum

Omschrijving post	Product	Kostenplaats	Gegevens GFS				Budgettaire effecten				2009		2010		2011		2012			
			Hoofdrekening	Subrekening	Subredger Type	Nr.	Lasten	v/w	Baten	v/w	Lasten	v/w	Baten	v/w	Lasten	v/w	Baten	v/w	Lasten	v/w
Exploitatiermutaties																				
slootvuil	090203	1681	4497	4175																
Welvaartsvuil	090403	1741	4497	5415																
onderh gemalen en duikers	090301	1713	4421	3550																
onderh gemalen en duikers	090301	1713	4497	3550																
besparing op inhuur sbh	090301	1713	4357	3550																
meeropbrengst noodheffing	090301	1712	4468	9999																
resultaat tgv exploitatie	090301	1712	4913	1740																
besparing uitbesteding rijnlanden	090401	9700	9020																	
baggeren stedelijk water	090301	1722	4497	3180																
baggeren	090301	1711	4913	3511																
baggeren vijvers, landelijk gebied	090402	1731	4913	3710																
slootvuil	090301	1711	4913	3512																
slootvuil stedelijk water	090201	1663	4497	2825																
slootvuil stedelijk water	090301	1711	4497	3511																
Welvaartsvuil	090403	1741	4497	5415																
welvaartsvuil stedelijk water	090301	1741	4497	5415																
welvaartsvuil vijvers en landelijk gebied	090301	1711	4497	3511																
			4497	3512																
Reservemutaties																				
Subtelling exploitatie																				
Investerings																				
Totaaltelling																				
Totaaltelling																				

Oplegvel Raadsstuk

Portefeuille Maarten Divendal
Auteur Erhard Föllmi
Telefoon 5113387
E-mail: efolmi@haarlem.nl
WZ/OGV Reg.nr. 2008/162737
Te kopiëren: A, B, C. De bij A behorende kaart ligt ter inzage.
B & W-vergadering van 7 okt. 08

Onderwerp

**Overeenkomst met het hoogheemraadschap van Rijnland over
onderhoud stedelijk oppervlaktewater**

Het beheer en onderhoud van het oppervlaktewater in Haarlem is sinds jaar en dag sterk versnipperd. In lijn met het landelijk beleid, hebben wij in 2004 in het Integraal Waterplan Haarlem met het hoogheemraadschap van Rijnland afgesproken om het beheer en onderhoud van het oppervlaktewater naar het hoogheemraadschap over te dragen. Deze overdracht hebben wij op hoofdlijnen in voorliggende overeenkomst uitgewerkt.

Aangezien de overeenkomst kaderstellend is voor het gemeentelijk oppervlaktewaterbeleid leggen wij deze hierbij aan de gemeenteraad voor.

De overeenkomst is als bijlage A in dit raadsstuk opgenomen. De bijbehorende kaart ligt bij de griffie ter inzage. Een uitgebreide financiële paragraaf is als bijlage B en het persbericht als bijlage C aan dit raadsstuk toegevoegd.

B&W:

Het college stelt de raad voor

1. In te stemmen met de overeenkomst "onderhoud en ontvangstplicht stedelijk oppervlaktewater".
2. De ondertekening van de overeenkomst te mandateren aan wethouder Maarten Divendal.
3. De ontvangstplicht slootvuil ad € 70.000 per jaar en de ontvangstplicht verspreidbare bagger ad € 219.000 per jaar niet meer ten laste te brengen van de algemene middelen, maar te dekken uit het rioolrecht. Dit levert een netto kostenpost op ten laste van het rioolrecht van € 40.000 per jaar en een netto besparing ten gunste van de algemene middelen van € 134.000 per jaar. In de begroting 2009 was al rekening gehouden met een besparing op de algemene middelen van € 50.000 per jaar.
4. Het bedrag ad € 219.000 per jaar voor de ontvangstplicht verspreidbare bagger in de vorm van een voorziening op te sparen en in te zetten op het moment dat gebaggerd wordt.
5. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit; de media krijgen een persbericht (bijlage C).
6. Het voorstel van het college wordt voorgelegd aan de gemeenteraad nadat de commissie Beheer hierover een advies heeft uitgebracht.

Raad:

Conform

Ja

Raadsstuknr

Gewijzigd

Nee

Aangehouden

Datum vergadering

Afgevoerd

RAADSSTUK

Onderwerp:

Overeenkomst met het hoogheemraadschap van Rijnland over onderhoud stedelijk oppervlaktewater

1. Inleiding

Sinds de uitbreiding van de stedelijke gebieden in de vorige eeuw, raakte het beheer en onderhoud van het stedelijk oppervlaktewatersysteem sterk versnipperd. Soms zijn meerdere partijen verantwoordelijk voor het onderhoud aan een singel of sloot. Bovendien is vaak niet eenduidig vastgelegd wie welke verantwoordelijk heeft. Zo ook in Haarlem.

Daarom ontstond er eind jaren negentig van de vorige eeuw landelijk de behoefte om het beheer en onderhoud van het stedelijk water aan de waterschappen over te dragen. Uitgangspunt daarbij is dat de gemeenten de openbare ruimte, en waterschappen het watersysteem beheren en onderhouden. Doel is een heldere verdeling van taken en een efficiënt waterbeheer tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.

Zodoende hebben Haarlem en Rijnland in het in 2004 bestuurlijk vastgestelde Integraal Waterplan Haarlem afgesproken om het onderhoud van het stedelijk water aan Rijnland over te dragen. Het baggeren van het Spaarne en de stadsgrachten in 2006 en 2007 gaf aanleiding om het overleg over de overdracht op te starten en een concept overeenkomst op te stellen. Immers, nieuw afspraken over onderhoud worden zinvol nadat het achterstallig onderhoud is weggewerkt.

Met dit raadsstuk wordt de concept overeenkomst over het onderhoud van het stedelijk water in Haarlem (bijlage A) aan de gemeenteraad voor besluitvorming aangeboden.

2. Voorstel aan de raad

Raadsbesluit

Wij stellen de gemeenteraad voor om:

1. In te stemmen met de overeenkomst "onderhoud en ontvangstplicht stedelijk oppervlaktewater";
2. De ondertekening van de overeenkomst te mandateren aan de verantwoordelijke wethouder Maarten Divendal.
3. De ontvangstplicht slootvuil ad € 70.000 per jaar en de ontvangstplicht verspreidbare bagger ad € 219.000 per jaar niet meer ten laste te brengen van de algemene middelen, maar te dekken uit het rioolrecht. Dit levert een netto kostenpost op ten laste van het rioolrecht van € 40.000 per jaar en een netto besparing ten gunste van de algemene middelen van € 134.000 per jaar. In de begroting 2009 was al rekening gehouden met een besparing op de algemene middelen van € 50.000 per jaar. *Zie toelichting in paragraaf 6.*
4. Het bedrag ad € 219.000 per jaar voor de ontvangstplicht verspreidbare bagger in de vorm van een voorziening op te sparen en in te zetten op het moment dat gebaggerd wordt. *Zie toelichting in paragraaf 6.*

3. Beoogd resultaat

De voorliggende overeenkomst tussen Haarlem en Rijnland regelt voor de toekomst het onderhoud en de ontvangstplicht van het stedelijk oppervlaktewater van Haarlem, met als doel:

- eenduidige verantwoordelijkheden voor overheden en burgers,
- optimalisatie van de wateropgaven en
- een doelmatige uitvoering van watertaken.

Daarbij komt de regie voor het waterbeheer en onderhoud grotendeels bij Rijnland te liggen. Rijnland wordt aanspreekpunt voor burgers en belanghebbenden met betrekking tot het beheer en onderhoud van het stedelijk water in Haarlem.

De afspraken uit de overeenkomst resulteren dus in een transparante aanpak van het onderhoud van het stedelijk oppervlaktewater door één partij, namelijk het hoogheemraadschap van Rijnland.

4. Argumenten

Zoals in de inleiding gezegd, is het onderhoud aan de Haarlemse stadsgrachten, singels en sloten sterk versnipperd en niet eenduidig geregeld. Dit leidt tot inefficiënt beheer en onderhoud van het water, zonder dat de burger weet wie hij voor dit onderhoud kan aanspreken. Met de overeenkomst komt het onderhoud van het stedelijk water grotendeels bij Rijnland te liggen. Het resultaat is hierboven benoemd.

5. De overeenkomst

5.1 Eerst een paar begrippen

Alvorens op de inhoud en de consequenties van de overeenkomst in te gaan, dienen eerst een aantal begrippen te worden uitgelegd.

Spelers

In onze gemeente zijn voor het eigendom, het beheer en het onderhoud van het oppervlaktewater globaal vier partijen van belang:

1. Het **hoogheemraadschap van Rijnland**, zijnde de waterbeheerder.
2. De **gemeente Haarlem**, zijnde de kadastrale eigenaar van de meeste singels en grachten, inclusief de bijbehorende oevers.
3. **Particulieren**, zijnde de kadastrale eigenaren van water op eigen terrein.
4. **Anderen**. Dit zijn vooral de andere overheden en grote organisaties, zoals de provincie N-H, het recreatieschap Spaarnwoude en de NS. Zij zijn de kadastrale eigenaren dan wel de beheerders van respectievelijk wegsloten, sloten in de recreatiegebieden en spoorsloten.

Primaire wateren en overige wateren

De **primaire wateren** zijn brede, voor het waterbeheer belangrijke watergangen zoals het Spaarne, Ringvaart, Leidsevaart en de stadsgrachten.

De **overige wateren** bestaan uit al het overige water dat op de primaire wateren uitkomt, zoals de Gouwwetering, Schotervijver en vele andere sloten en smalle watergangen in Haarlem.

Onderhoudstaken

Het **onderhoud aan het water** bestaat voornamelijk uit de volgende taken:

1. **Baggeren** (buitengewoon onderhoud);
2. **Schonen** (gewoon onderhoud), dwz het jaarlijks weghalen van overtollige waterplanten zodat de watergangen niet dichtgroeien;
3. Verwijderen **welvaartsvuil** (drijfvuil, zoals plastic zaken, en gezonken vuil, zoals fietswrakken);
4. Doorspuiten (profielonderhoud) van **duikers** (een duiker is een buis die twee waterpartijen met elkaar verbindt, bv. onder de weg door);
5. Onderhoud aan de **gemalen**.

Een taak die bij het onderhoud van het water hoort, maar vaak vergeten wordt, is de zogenaamde **ontvangstplicht**. Al het materiaal dat bij het onderhoud vrijkomt moet in principe op de aanliggende oever gedeponerd/ontvangen worden. Het gaat dan om met name om niet verontreinigde bagger. Indien de bagger wegens plaatsgebrek niet op de kant kan worden gezet en/of vervuild is, moet de bagger naar een **baggerdepot** worden afgevoerd.

Tot slot is er nog het onderhoud aan de **oeverconstructies** (walmuren, beschoeiingen, natuurvriendelijke oevers).

5.2 Hoe is het onderhoud nu geregeld

In Haarlem is het onderhoud van het water globaal als volgt geregeld:

Het **baggeren** van de primaire wateren, zoals het Spaarne en de stadsgrachten, is voor Rijnland. Het baggeren van de overige wateren is voor de kadastrale eigenaar van de waterbodem. Dat is meestal de gemeente Haarlem. Voor het achterstallig baggerwerk hebben de gemeente en Rijnland specifieke afspraken gemaakt, zoals die momenteel in het baggerwerk fase 1 en 2 tot uitvoering zijn/ worden gebracht.

Het **schonen** van de primaire wateren is voor Rijnland. Echter, primair water is vooral breed water, dat nauwelijks dichtgroeit en dus maar sporadisch geschoond hoeft te worden. Het schonen van de overige wateren is voor de kadastrale eigenaar van het betreffende water. Dat is meestal de gemeente Haarlem. Haarlem besteedt dit werk jaarlijks uit middels een meervoudig onderhandse aanbesteding.

Verder heeft Haarlem nog de volgende onderhoudstaken:

Haarlem zorgt voor het weghalen van **welvaartsvuil** uit het water. Dat gebeurt in het Spaarne en de stadsgrachten met behulp van een daartoe toegerust bootje (visvlet). De gemeente heeft dit werk via een Dienstverleningsovereenkomst aan Spaarnelanden NV uitbesteed.

Verder is de gemeente verantwoordelijk voor het onderhoud aan het overgrote deel van de **duikers** en de **gemalen**. Haarlem heeft dit werk via een Dienstverleningsovereenkomst aan het Service Bedrijf Haarlem (SBH) uitbesteed. Als eigenaar van de **oever** is de gemeente ook verantwoordelijk voor het onderhoud van de oeverconstructie (walmuur, beschoeiing, natuurvriendelijke oever).

Conclusie

Uit het bovenstaande blijkt dat in de huidige situatie diverse partijen - waaronder gemeente en hoogheemraadschap - verschillende onderhoudstaken aan delen van het Haarlemse watersysteem uitvoeren. De verantwoordelijkheden zijn noch eenduidig geregeld, noch transparant voor de burger.

5.3 Overdracht van taken aan Rijnland

De overeenkomst regelt dat een aantal van bovengenoemde onderhoudtaken naar Rijnland gaan:

Rijnland neemt binnen het stedelijk gebied de volgende taken over:

Wat neemt Rijnland over	Van wie
Baggeren overige wateren	Gemeente en particulieren
Schonen overige wateren	Gemeente en particulieren
50% vd kosten weghalen welvaartsvuil	Gemeente
Doorspuiten duikers	Gemeente en particulieren
Eigendom beheer en onderhoud gemalen	Gemeente

Ook Haarlem neemt taken over:

Wat neemt Haarlem over	Van wie
Ontvangstplicht schone bagger	Particulieren

Van particulieren (burgers) in het stedelijk gebied kan niet verwacht worden dat zij de bagger van de aanliggende sloten op eigen terrein ontvangen. De gemeente neemt deze taak daarom op zich.

Verder blijft de gemeente verantwoordelijk voor de ontvangstplicht van schone bagger uit al het stedelijk water waarvan zij de aanliggende eigenaar is.

Het onderhoud aan de oeverconstructie blijft bij de kadastrale eigenaar van de betreffende oever. Dat is meestal de gemeente.

5.4 Andere belangrijke punten uit de overeenkomst

Over de volgende zaken worden in de overeenkomst afspraken gemaakt:

- **Stedelijke grens**

De overeenkomst geldt voor het stedelijk oppervlaktewater, dat wil zeggen oppervlaktewater binnen een stedelijke grens. De wateren in de landelijke gebieden, met overwegend een agrarische functie, horen daar niet toe. In de landelijke gebieden zijn de boeren goed toegerust om de slootjes zelf te onderhouden. Voor Haarlem betekent dat, dat delen van het Westelijk Tuinbouwgebied, de Verenigde Polders en de Poelpolder buiten de overeenkomst vallen. Voor de stedelijke grens de bij de overeenkomst behorende **overdrachtstekening** (ligt ter inzage bij de griffie).

- **Raamovereenkomst**

De overeenkomst is een raamovereenkomst en regelt de (overdracht van) onderhoud en ontvangstplicht op hoofdlijnen. In de overeenkomst is opgenomen dat de feitelijke/praktische uitvoering van de onderhoudstaken in ambtelijk vast te stellen uitwerkingsovereenkomsten moet worden uitgewerkt.

- **Baggeren**

Voordat Rijnland de overige wateren in onderhoud overneemt, moet Haarlem ze op orde opleveren. De gemeente gaat op korte termijn samen met Rijnland alle nog niet gebaggerde wateren in Haarlem baggeren (baggeren fase 2). Besluitvorming over de voorbereiding en uitvoering van het baggerproject fase 2 heeft onlangs plaatsgevonden (zie raadsbesluit nr. 126/2008). De overeenkomst gaat er van uit dat daarmee de overige wateren per 1 januari 2011 op orde zijn, waarna Rijnland de onderhoudstaken feitelijk zal overnemen.

- **Baggerdepot**

In de overeenkomst is opgenomen dat de gemeente zorgt voor een geschikte bestemming van de verspreidbare baggerspecie waarvoor zij de ontvangstplicht heeft en op zich neemt. Omdat de baggerspecie in het stedelijk gebied van Haarlem in de

praktijk niet op de walkant kan worden gedeponerd en verwerkt, betekent dat dat Haarlem op zoek moet naar een geschikte baggerbestemmingslocatie. Momenteel onderzoekt de gemeente samen met Rijnland meerdere opties, waaronder: een lokaal baggerdepot in combinatie met een grondbank op het terrein van de rioolwaterzuiveringsinstallatie van Rijnland in de Waarderpolder; een regionaal depot in bijvoorbeeld de Haarlemmermeer (in samenwerking met de omliggende gemeenten). Conform de overeenkomst hebben de gemeente en het hoogheemraadschap de intentie om uiterlijk in 2015 te beschikken over een geschikte baggerbestemmingslocatie.

- **Afspraken met Spaarnelanden NV en het Service Bedrijf Haarlem**

Het weghalen van welvaartsvuil heeft Haarlem tot 2015 aan Spaarnelanden NV uitbesteed. Dat is vastgelegd in de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Spaarnelanden. Spaarnelanden zet daar materieel (twee visvlets) en personeel (globaal 3 fte) voor in.

Het onderhoud aan de duikers en de gemalen heeft Haarlem aan het Service Bedrijf Haarlem uitbesteed. Dat is eveneens vastgelegd in een DVO. Globaal zet SBH voor deze werkzaamheden 2 fte in.

In de overeenkomst met Rijnland is vastgelegd dat de uitvoering van bovengenoemde onderhoudstaken tot 2015 krachtens de DVO's gebeurt. Daarmee is de inzet van het materieel en personeel van Spaarnelanden NV en SBH tot 2015 gezekerd. Wel zal Rijnland de functionele aansturing van deze onderhoudstaken op zich nemen. Detailafspraken hierover moeten Rijnland en Spaarnelanden in uitvoeringsovereenkomsten gaan uitwerken.

- **Overname gemalen**

In het kader van de overeenkomst neemt Rijnland 2 boezemgemalen en 7 boezemdoorspoelgemalen in eigendom, beheer en onderhoud van Haarlem over.

Concreet worden in de overeenkomst de volgende zaken afgesproken:

- Haarlem vergoedt de kosten voor het wegwerken van het nalatig achterstallig onderhoud aan de betreffende gemalen.
- Haarlem draagt de gemalen voor € 1 in eigendom aan Rijnland over.
- De grond onder de gemalen blijft gemeentegrond. Voor Rijnland wordt een erfdiensbaarheid van weg gevestigd, zodat Rijnland de gemalen ten alle tijden voor beheer en onderhoud kan bereiken.

6. Financiële paragraaf

Voor een uitgebreide analyse van de financiële consequenties van de overeenkomst met Rijnland wordt verwezen naar **bijlage B** van dit raadsstuk. Samengevat zijn de financiële gevolgen als volgt.

Kosten regulier onderhoud

De overname van onderhoudstaken door Rijnland levert de gemeente een totale besparing op van € 94.000 per jaar. Aan de gemeenteraad wordt gevraagd de ontvangstplicht niet meer ten laste te brengen van de algemene middelen, maar te dekken uit het rioolrecht. Daarbij maakt de gemeente gebruik van haar verbrede zorgplicht voor het stedelijk afvalwater en de daaraan verbonden inzet van het rioolrecht. Dit is in lijn met de Wet gemeentelijke watertaken, welke op 1 januari 2008 in werking is getreden. Daarmee worden alle toekomstige onderhoudskosten aan het water ad € 369.000 per jaar ten laste van het rioolrecht gebracht.

Dat betekent dat bovengenoemde besparing van € 94.000 per jaar terug te voeren is tot € 40.000 per jaar extra kosten ten laste van het rioolrecht en een besparing van € 134.000 op de algemene middelen. In de begroting van 2009 was al rekening gehouden met een besparing op de algemene middelen van € 50.000 per jaar.

Op basis van de hierboven genoemde voorstellen vinden er dan de volgende verschuivingen in de begroting plaats:

Onderhoudstaak gemeente Haarlem	Begroting 2008 in €	Begroting 2009 in €	Saldo mutatie in €
Algemene middelen			
Ontvangst slootvuil incl. schonen van vijvers en overige wateren landelijk gebied	120.000	0	120.000
Ontvangst bagger incl. baggeren van vijvers en overige wateren landelijk gebied	14.000	0	14.000
<i>Reeds in begroting 2009 verwerkt</i>			<i>-50.000</i>
Totaal algemene middelen	134.000	0	84.000
Rioolrecht			
Verwijderen welvaartsvuil	177.000	80.000	97.000
Onderhoud opp.water gemalen en duikers	152.000	0	152.000
Ontvangst slootvuil incl. schonen van vijvers en overige wateren landelijk gebied	0	70.000	-70.000
Ontvangst bagger incl. baggeren van vijvers en overige wateren landelijk gebied	0	219.000	- 219.000
Totaal rioolrecht	329.000	369.000	-40.000

Omdat de ontvangstplicht van de verspreidbare bagger ad € 219.000 per jaar maar eens in de 10 tot 20 jaar tot uitgaven leidt, moet voor deze begrotingspost ad een voorziening getroffen worden.

Kosten achterstallig onderhoud

Voordat Rijnland onderhoudstaken op zich neemt, moeten de watergangen en gemalen in goede staat aan Rijnland worden opgeleverd.

De gemeente werkt samen met Rijnland aan het baggeren en op diepte brengen van de watergangen in Haarlem. De gemeenteraad heeft onlangs groen licht gegeven voor fase 2 van dit baggerproject (zie raadsbesluit nr. 126/2008). Rijnland wil voor 50% bijdrage aan de kosten van fase 2 onder de voorwaarde dat Haarlem en Rijnland voorliggende overeenkomst over het onderhoud van het water onderteken.

Met betrekking tot de over te dragen oppervlaktewatergemalen, is in de overeenkomst opgenomen dat de gemeente de kosten voor het wegwerken van het nalatig achterstallig onderhoud aan deze gemalen aan Rijnland vergoed. Deze kosten worden vooralsnog geschat op in totaal € 150.000 ten laste van het rioolrecht. Op basis van veldinspecties worden deze kosten dit najaar in beeld gebracht. De kosten worden vervolgens meegenomen in de bestuurlijke besluitvorming begin 2009 over het Meerjarenprogramma Openbare Ruimte, Groen en Verkeer 2009-2012, uitvoering 2009.

7. Vervolgstappen

Eenmaal ondertekend gaat de overeenkomst per 1 januari 2009 in. De overeenkomst regelt de feitelijke overdracht van onderhoudstaken als volgt:

- Per 1 januari 2009
Gewoon onderhoud (schoenen) van al het stedelijk water naar Rijnland

Doorspuiten van alle duikers binnen stedelijk gebied naar Rijnland
50% kosten weghalen drijfvuil naar Rijnland

Eigendom, beheer en onderhoud van 9 gemalen naar Rijnland.

- Per 1 januari 2011 (nadat baggeren fase 2 is afgerond)
Buitengewoon onderhoud (baggeren) van al het stedelijk water naar Rijnland
Ontvangstplicht van verspreidbare bagger van particulieren naar Haarlem.
- Uiterlijk per 1 januari 2015
Haarlem en Rijnland beschikken over een geschikte baggerbestemmingslocatie.

Op korte termijn (na ondertekening) moeten de volgende stappen ondernomen worden:

- Uitwerken en uitvoeren communicatieplan naar de burgers van Haarlem;
- Opstellen van ambtelijke uitwerkingsovereenkomsten over de feitelijke uitvoering en verrekening van de diverse onderhoudstaken door Rijnland;
- Lokaliseren van een geschikte (regionale) bestemmingslocatie voor verspreidbare baggerspecie.

8. Communicatie

Het is van groot belang dat de burgers van Haarlem en andere belanghebbenden geïnformeerd worden over de veranderingen in het onderhoud van het oppervlaktewater in Haarlem. Voor burgers belangrijke zaken:

- Rijnland wordt het aanspreekpunt voor klachten en meldingen over het oppervlaktewater
- Rijnland neemt onderhoudstaken van burgers voor water en duikers over
- Haarlem neemt ontvangstplicht voor verspreidbare bagger en slootvuil van burgers over.

In de overeenkomst is opgenomen dat de gemeente en het hoogheemraadschap de communicatie hierover gezamenlijk oppakken. Dat gebeurt aan de hand van een op te stellen communicatieplan.

9. Bijlagen

A: concept overeenkomst "onderhoud en ontvangstplicht stedelijk oppervlaktewater";

B: financiële consequenties van de overeenkomst met Rijnland.

De bij de overeenkomst behorende kaart ligt ter inzage.

10. Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit de gemeenteraad:

1. In te stemmen met de overeenkomst "onderhoud en ontvangstplicht stedelijk oppervlaktewater".
2. De ondertekening van de overeenkomst te mandateren aan wethouder Maarten Divendal.
3. De ontvangstplicht slootvuil ad € 70.000 per jaar en de ontvangstplicht verspreidbare bagger ad € 219.000 per jaar niet meer ten laste te brengen van de algemene middelen, maar te dekken uit het rioolrecht. Dit levert een netto kostenpost op ten laste van het rioolrecht van € 40.000 per jaar en een netto besparing ten gunste van de algemene middelen van € 134.000 per jaar. In de begroting 2009 was al rekening gehouden met een besparing op de algemene middelen van € 50.000 per jaar.
4. Het bedrag ad € 219.000 per jaar voor de ontvangstplicht verspreidbare bagger in de vorm van een voorziening op te sparen en in te zetten op het moment dat gebaggerd wordt.

Gedaan in de vergadering van (in te vullen door de griffie)

De griffier

De voorzitter

Concept overeenkomst onderhoud en ontvangstplicht stedelijk oppervlaktewater

Overeenkomst tussen de gemeente Haarlem en het hoogheemraadschap van Rijnland regelende het onderhoud en de ontvangstplicht van de oppervlaktewateren binnen de stedelijke grens zoals aangegeven op de bij deze overeenkomst behorende overdrachtstekeningen.

De Ondergetekenden:

1. Het hoogheemraadschap van Rijnland krachtens artikel 95 van de Waterschapswet vertegenwoordigd door de hoogheemraad, mevrouw ir. M.A.W. Rosendal daartoe gemachtigd door de dijkgraaf, de heer G.J. Doornbos, handelende ter uitvoering van het besluit van het College van dijkgraaf en hoogheemraden van het hoogheemraadschap van Rijnland d.d. 19-8-2008, hierna te noemen: het hoogheemraadschap;
- en
2. De gemeente Haarlem krachtens artikel 171, tweede lid van de Gemeentewet vertegenwoordigd door de wethouder, de heer M. Divendal daartoe gemachtigd door de burgemeester, de heer mr. B.B. Schneiders handelende ter uitvoering van het besluit van de gemeenteraad van Haarlem d.d. 30-10-2008, hierna te noemen: de gemeente;

Overwegende:

1. dat de onderhoudsplicht voor oppervlaktewateren is vastgelegd in reglement, Keur en Legger van het hoogheemraadschap;
2. dat het hoogheemraadschap voornamelijk onderhoudsplichtig is met betrekking tot de primaire wateren (primaire boezemwateren en polderhoofdwateren);
3. dat de kadastrale eigenaren – zoals de gemeente, particulieren en anderen – voor het merendeel onderhoudsplichtig zijn met betrekking tot overige wateren en dat de kadastrale eigenaar van het aanliggende perceel van zowel primaire als overige wateren ontvangstplichtig is voor de verspreidbare baggerspecie en slootvuil;
4. dat bovenstaande verdeling van de zorgplichten tot een versnippering leidt van het onderhoud van het stedelijk water;
5. dat het hoogheemraadschap in het Waterbeheersplan 2006 – 2009 heeft uitgesproken alle wateren in stedelijk gebied, die onderdeel zijn van het watersysteem, onder de door de Verenigde Vergadering van het hoogheemraadschap in april 2006 gestelde voorwaarden in onderhoud van de huidige onderhoudsplichtigen te willen overnemen;
6. dat het bovenstaande in lijn is met het streven van ondergetekenden om vanuit de “één-aanspreekpunt” gedachte het onderhoud van het stedelijk water bij het hoogheemraadschap te leggen;
7. dat het bovenstaande bijdraagt aan eenduidige verantwoordelijkheden voor overheden en burgers, optimalisatie van waterkwaliteits- en waterkwantiteitsopgaven en een doelmatige uitvoering van watertaken;

Komen het volgende overeen:

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Overdrachtstekeningen
De bij deze overeenkomst behorende en als zodanig gewaarmerkte tekeningen waarop de in onderhoud over te dragen wateren en kunstwerken – waarvan in het kader van deze overeenkomst nader gespecificeerde verplichtingen zijn aangegaan – zijn aangegeven;
2. Wateren
Oppervlaktewateren, al dan niet droogstaand die onderdeel uitmaken van het watersysteem waarover het hoogheemraadschap het beheer voert (toezicht houdt) en die dienen voor de aan- en/of afvoer en/of berging van water;
3. Primaire wateren
Alle grote oppervlaktewateren en meren die dienen als aan- en afvoerweg naar de gemalen en/of belangrijke inlaten en de oppervlaktewateren met een belangrijke transport en bergende functie zoals vermeld in de Legger oppervlaktewateren;
4. Overige wateren

- Oppervlaktewateren met een voornamelijk lokale transportfunctie en/of welke een zekere drooglegging (ontwatering) dienen te geven zoals vermeld in de Legger oppervlaktewateren. (De niet- primaire wateren waarover het hoogheemraadschap het beheer voert);
5. Stedelijk gebied
Gebied binnen de grens zoals aangegeven op overdrachtstekeningen .. t/m ..;
 6. Waterhuishoudkundig systeem
Het samenstel van wateren, onder welke benaming dan ook, dat noodzakelijk is voor het functioneren van het gebied en de daaraan toegekende functies;
 7. Keur
Een door het dagelijks bestuur van een waterschap op grond van artikel 79, eerste lid van de Waterschapswet vastgestelde verordening met ge- en verbodsbepalingen, waaronder die ter bescherming van de onder beheer van het hoogheemraadschap vallende waterstaatswerken, zoals waterkeringen en watergangen. Thans geldt voor het hoogheemraadschap de Keur Rijnland 2006;
 8. Legger
Legger of staat van waterstaatswerken als bedoeld in artikel 78, tweede lid, van de Waterschapswet, waarop naast onderhoudsverplichtingen, de ligging, vorm, afmetingen en constructie van de betrokken waterstaatswerken zijn aangegeven. Thans geldt voor het hoogheemraadschap de Legger van de boezemwateren 2004;
 9. Kunstwerken
Alle werken die een functie hebben in het goed functioneren van het watersysteem en bij het hoogheemraadschap in beheer (toezicht) zijn;
 10. Werken
Alle door menselijk toedoen ontstane of te maken constructies of inrichtingen met toebehoren;
 11. Taluds
De hellende oppervlakken van de zijdelingse begrenzingen van wateren (tussen waterbodem en maaiveld);
 12. Onderwatertalud
Het deel van het talud dat onder de waterspiegel is gelegen;
 13. Onderwaterprofiel
Het "natte" deel van het profiel, inclusief de onderwatertaluds en de waterbodem, dat gelegen is onder het schouwpeil, inclusief de voor de instandhouding van de oevers van de in de wateren aanwezige oeverbescherming;
 14. Oeververdedigingswerk
Constructie, onder welke benaming dan ook (natuurvriendelijke en ecologische oevers daar onder begrepen) dienende ter instandhouding van het langs het water gelegen perceel of ter instandhouding van de watergang/wateren;
 15. Slootvuil
Al het groen afval, de plantenresten/maaisel/kroos e.d., dat vrijkomt bij het gewoon onderhoud van wateren;
 16. Baggerspecie
Hetgeen dat vrijkomt bij het buitengewoon onderhoud van wateren ten behoeve van de goede af- en aanvoer;
 17. Buitengewoon en gewoon onderhoud van wateren
Het gewoon onderhoud (maai-, krooswerk etc.) en buitengewoon onderhoud (baggeren), zoals beschreven voor het betreffende gebied in de Keur en Legger oppervlaktewateren van het hoogheemraadschap;
 18. Onderhoudsplicht en onderhoudsverplichtingen (artikel 9 van de keur)
Onderhoudsplichtig zijn diegenen, die in de legger, tot het plegen van gewoon en of buitengewoon onderhoud aan waterstaatswerken zijn aangewezen. De onderhoudsverplichtingen voor de waterstaatswerken zijn eveneens vastgelegd in de legger. De onderhoudsplichtigen zijn gehouden te zorgen voor het uitvoeren van de voorgaande onderhoudsverplichtingen.
 19. (Verbinding) Duiker
Verbinding (kunstwerk) tussen twee watergangen onder bijv., weg of brug; zie definitie in legger
 20. Constructief onderhoud kunstwerken
Onderhoud dat bestaat uit het in juiste staat houden van de constructie van het kunstwerk;
 21. Verspreidbare baggerspecie
Baggerspecie die volgens de vigerende wetgeving op het aangrenzend perceel verspreid mag worden;
 22. Ontvangstplicht
De plicht om alle verspreidbare baggerspecie en slootvuil die tot behoorlijk onderhoud van water wordt verwijderd te ontvangen op het aanliggend perceel;
 23. Doelmatig toepasbare baggerspecie;
Baggerspecie die volgens de vigerende wetgeving niet verspreidbaar is maar wel binnen de kaders van het Besluit Bodemkwaliteit kan worden toegepast;

24. Welvaartsvuil

Al het afval dat vrijkomt bij het schonen van wateren en niet gerekend kan worden tot slootvuil, zoals marktafval, blikjes, kranten, flesjes, hout, winkelwagentjes, fietsen etc. Dit wordt afgevoerd als bouw- en sloopafval;

25. Particulier

In de zin van deze overeenkomst wordt onder particulier verstaan een natuurlijk persoon of rechtspersoon, niet zijnde de staat, provincie, waterschap, gemeente, recreatieschap, Staatsbosbeheer, en NS;

26. NS

Nederlandse Spoorwegen evenals van NS afgesplitste onderdelen, waaronder NS Poort, ProRail etc..

Artikel 2 Reikwijdte van de overeenkomst

Deze overeenkomst regelt de vastlegging van de hieronder genoemde onderwerpen tussen de gemeente en het hoogheemraadschap, binnen het stedelijk gebied van de gemeente zoals aangegeven in de bij deze overeenkomst behorende overdrachtskaarten:

- a) Overdracht van de gemeente aan het hoogheemraadschap van de onderhoudsplicht van de overige wateren ten aanzien waarvan de gemeente onderhoudsplichtig is.
- b) Overdracht van de gemeente aan het hoogheemraadschap van het eigendom (inclusief zakelijke rechten van opstal en overweg) en het onderhoud van een aantal gemalen.
- c) Verantwoordelijkheden met betrekking tot het weghalen van welvaartsvuil uit het stedelijk water.
- d) Verantwoordelijkheden met betrekking tot het onderhoud van (verbinding) duikers.

Verder informeert deze overeenkomst met betrekking tot het op zich nemen van de particuliere ontvangstplicht (voor verspreidbare bagger en slootvuil van alle wateren binnen het stedelijk gebied) door de gemeente, en het op zich nemen van het gewoon en buitengewoon onderhoud van particulieren van alle wateren binnen het stedelijk gebied door het hoogheemraadschap.

Artikel 3: Overname van onderhoud overige stedelijke wateren

1. Het hoogheemraadschap neemt binnen het stedelijke gebied van de gemeente - exclusief het vermelde in lid 4 en 5 -, nadat is voldaan aan het gestelde in artikel 4 over van de gemeente zoals weergegeven op de overdrachtstekeningen ... t/m ...:
 - a. Per 1 januari 2009 het gewoon onderhoud over van het onderwaterprofiel van de wateren inclusief het natte profiel van de (verbinding)duikers;
 - b. Per 1 januari 2011 het buitengewoon onderhoud (baggeren) over van het onderwaterprofiel van de wateren incl. het natte profiel van de (verbinding)duikers;
 - c. Per 1 januari 2009 het onderhoud en het eigendom van 2 boezemgemalen (onderbemalingen) en de 7 boezemdoorspoelgemalen inclusief de daartoe behorende opstallen en in en uitstroomconstructies, ten behoeve waarvan het eeuwigdurend recht van opstal en de erfdienstbaarheid van weg wordt gevestigd.
2. Het hoogheemraadschap neemt binnen het stedelijke gebied van de particulieren (excl. NS) per 1 januari 2009 het gewoon onderhoud van het onderwaterprofiel en het buitengewoon onderhoud van de wateren en (verbinding) duikers zoals weergegeven op de overdrachtstekeningen .. t/m ... over. Het hoogheemraadschap en de gemeente communiceren dit gezamenlijk naar de betrokken particulieren. Particulieren kunnen geen rechten ontlenen aan deze overeenkomst.
3. De overname van de onderhoudsplicht van de gemeente en particulieren (excl. NS) wordt in de nieuw vast te stellen Legger oppervlaktewateren per watergang vastgelegd.
4. Wateren en kunstwerken die op de overdrachtstekeningen .. t/m .. zijn aangemerkt als toekomstig over te nemen wateren ("in ontwikkelingsgebied") en wateren waarvan het hoogheemraadschap en de gemeente in de toekomst overeenkomen dat deze tot het stedelijk gebied behoren, worden - afwijkend van de datum in artikel 3 - nadat zij voldoen aan de vergunningvoorwaarden (o.a. op diepte) en er geen bouwwerkzaamheden meer plaatsvinden, in onderhoud overgenomen. Dit wordt door het hoogheemraadschap schriftelijk aan de gemeente bekrachtigd en in de nieuw vast te stellen Legger oppervlaktewateren per watergang vastgelegd.
5. In het kader van deze overeenkomst worden tot deze kunstwerken niet gerekend:
 - Oeververdedigingswerken;
 - Constructief onderhoud van (verbinding) duikers.
 Het onderhoud van deze kunstwerken blijft bij de (kadastrale) eigenaar/vergunninghouder.

Artikel 4: Staat van onderhoud voor overname

1. Vóór overname van het onderhoud van de in artikel 3 genoemde wateren dienen deze in goede staat van onderhoud te worden gebracht, waarbij moet worden voldaan aan de in de Keur en/of in de Legger oppervlaktewateren gegeven maatvoering. De gemeente brengt vóór 1 januari 2011 de wateren in stedelijk gebied ten aanzien waarvan de gemeente onderhoudsplichtig is op de gewenste leggerdiepte.
2. De gemeente vergoedt de kosten voor het wegwerken van het achterstallig onderhoud van de 2 boezemgemalen (onderbemalingen) en de 7 boezemdoorspoelgemalen aan het hoogheemraadschap.
3. Daarnaast vergoedt de gemeente de kosten voor maaiboottewaterlaatplaatsen indien deze nodig zijn om het water te kunnen onderhouden (indien er niet van de kant geschoond kan worden) en realiseerbaar zijn (er plek is om ze aan te leggen).
4. De gemeente blijft ervoor zorg dragen dat de toegankelijkheid/bereikbaarheid van de wateren voor het uitvoeren van het gewoon en buitengewoon onderhoud wateren niet verslechtert t.o.v. de situatie zoals die door het hoogheemraadschap op luchtfoto's is vastgelegd in april 2007.

Artikel 5: Overname van ontvangstplicht

De gemeente neemt binnen het stedelijk gebied van de particuliere onderhoudsplichtigen:

- a. per 1 januari 2009 de ontvangstplicht op zich van het slootvuil dat vrijkomt bij gewoon onderhoud;
- b. per 1 januari 2011 de ontvangstplicht op zich van de verspreidbare baggerspecie die vrijkomt bij buitengewoon onderhoud;
- c. de gemeente en het hoogheemraadschap communiceren gezamenlijk bovenstaande naar de betrokken particulieren.

Artikel 6: Gewoon onderhoud (schoonen) van alle wateren binnen stedelijk gebied

Na overname zoals bedoeld in artikel 3 gelden de volgende bepalingen ten aanzien van het gewoon onderhoud van al het water in het stedelijk gebied waarvoor het hoogheemraadschap deze onderhoudsplicht heeft of op zich neemt.

1. Het hoogheemraadschap voert het gewoon onderhoud uit zoals dat voor het betreffende gebied is omschreven in de Keur en de Legger oppervlaktewateren van het hoogheemraadschap.
2. Detailafspraken over de wijze waarop de werkzaamheden uitgevoerd worden, worden in een uitvoeringsovereenkomst ambtelijk vastgelegd.

Artikel 7: Ontvangst, afzet en bestemming van slootvuil van alle wateren binnen stedelijk gebied

Na overname zoals bedoeld in artikel 3 en 5 gelden de bepalingen uit de Keur en de Legger ten aanzien van de ontvangst, afzet en bestemming van het slootvuil dat vrijkomt bij gewoon onderhoud in het stedelijk gebied waarvoor de gemeente de ontvangstplicht heeft of op zich neemt.

1. Detail werkaafspraken over de wijze waarop de werkzaamheden uitgevoerd worden, worden in een uitvoeringsovereenkomst ambtelijk vastgelegd.

Artikel 8: Buitengewoon onderhoud (baggeren) van alle wateren binnen stedelijk gebied

Na overname zoals bedoeld in artikel 3 gelden de volgende bepalingen ten aanzien van het buitengewoon onderhoud van alle wateren in het stedelijk gebied waarvoor het hoogheemraadschap deze onderhoudsplicht heeft of op zich neemt

1. Het hoogheemraadschap voert het buitengewoon onderhoud uit volgens de Keur en de Legger oppervlaktewateren.
2. Voor de Industriehaven en de Waarderhaven geeft de gemeente de gewenste diepte/profiel aan. De gemeente levert deze watergangen op diepte/profiel op.
3. Detailafspraken over de wijze waarop de werkzaamheden uitgevoerd worden, worden in een uitvoeringsovereenkomst ambtelijk vastgelegd.

Artikel 9: Ontvangst, afzet en bestemming baggerspecie van alle wateren binnen stedelijk gebied

Na overname als bedoeld in artikel 3 en 5 gelden de volgende bepalingen ten aanzien van de ontvangst, afzet en bestemming van de baggerspecie die vrijkomt bij het buitengewoon onderhoud van alle wateren in het stedelijk gebied waarvoor de gemeente de ontvangstplicht heeft of op zich neemt.

1. De gemeente zorgt voor geschikte bestemming (en indien noodzakelijk het transport) van de verspreidbare bagger waarvoor de gemeente de ontvangstplicht heeft of op zich neemt in het stedelijk gebied.
2. De gemeente en het hoogheemraadschap hebben de intentie om uiterlijk in 2015 te beschikken over een gezamenlijk (regionaal) baggerbestemmingslocatie. De gemeente is hiervoor initiatiefnemer. Met een (regionaal) baggerbestemmingslocatie worden de kosten voor oprichting, onderhoud, beheer en afzet van gerijpte specie evenredig verdeeld al naar gelang ieders aandeel/belang.
 - a) Het is de intentie dat deze locatie ook voor baggerspecie uit het stedelijk gebied, die op een doelmatige wijze toegepast mag worden, beschikbaar is op kosten van het hoogheemraadschap. De gemeente stelt hiervoor een bodembeheerplan op conform het Besluit Bodemkwaliteit. Indien deze baggerspecie na indroging niet verspreid kan worden (geen plek, of voldoet niet aan specificatie), bekostigt het hoogheemraadschap de extra kosten voor afvoer en bestemming;
 - b) Het is de intentie dat deze locatie ook beschikbaar wordt gesteld voor baggerspecie waar het hoogheemraadschap binnen het stedelijk gebied ontvangstplichtig voor is op kosten van het hoogheemraadschap.
 - c) Het baggerprogramma van het hoogheemraadschap wordt in overleg met gemeente vastgesteld, en zal indien mogelijk afgestemd worden op de capaciteit van de baggerbestemmingslocatie.
3. Detailafspraken over de wijze van uitvoering van de werkzaamheden worden in een uitvoeringsovereenkomst ambtelijk vastgelegd.
4. De baggerspecie die niet doelmatig toegepast kan of mag worden, wordt door en op kosten van het hoogheemraadschap afgevoerd naar een door het hoogheemraadschap geselecteerde en geschikte baggerbestemmingslocatie.

Artikel 10: Onderhoud (verbinding) duikers

Na overname zoals bedoeld in artikel 3 gelden de volgende bepalingen ten aanzien van het onderhoud aan de (verbinding) duikers binnen het stedelijk gebied, waarvoor het hoogheemraadschap de onderhoudsplicht heeft of op zich neemt.

1. Het hoogheemraadschap zorgt voor een goede doorstroming van de (verbinding) duikers, door deze inclusief de vuilroosters preventief en op basis van klachtmeldingen vrij te maken van slootvuil, welvaartsvuil en baggerspecie.
2. De in lid 1 genoemde werken worden tot in het jaar 2015 krachtens de DienstVerleningsOvereenkomst (DVO) door het Service Bedrijf Haarlem dan wel Spaarnelands NV uitgevoerd in opdracht van de gemeente. Het hoogheemraadschap zorgt voor de functionele aansturing van het werk met betrekking tot het onderhoud van de duikers binnen de kaders van de DVO en volgens de in lid 3 genoemde uitvoeringsovereenkomst.
3. Detailafspraken over de wijze van uitvoering van de werkzaamheden worden in een uitvoeringsovereenkomst ambtelijk vastgelegd.
4. De eigenaar/vergunninghouder van de (verbinding) duiker blijft/is verantwoordelijk voor het constructief onderhoud van de duiker.

Artikel 11: Welvaartsvuil

Na overname zoals bedoeld in artikel 3 gelden de volgende bepalingen ten aanzien van het verwijderen van welvaartsvuil uit alle wateren (zowel primair als overig) binnen het stedelijk gebied.

1. Het hoogheemraadschap en de gemeente delen de zorgplicht en dragen elk 50% van de kosten voor het verwijderen van welvaartsvuil uit de wateren.
2. De in lid 1 genoemde werken worden tot in het jaar 2015 krachtens de DienstVerleningsOvereenkomst (DVO) door Spaarnelands NV uitgevoerd in opdracht van de gemeente. Het hoogheemraadschap zorgt voor de functionele aansturing van het werk met betrekking tot het weghalen van het welvaartsvuil binnen de kaders van de DVO en volgens de in lid 3 genoemde uitvoeringsovereenkomst.
3. Detailafspraken over de wijze van uitvoering van de werkzaamheden worden in een uitvoeringsovereenkomst ambtelijk vastgelegd.

Artikel 12: Kadavers

1. De gemeente heeft involge de Destructiewet de zorgplicht voor het vernietigen van in het oppervlaktewater aangetroffen kadavers, waaronder dode vissen. Zowel het verwijderen als het afvoeren naar een destructiebedrijf wordt door en op kosten van de gemeente uitgevoerd.
2. Detailafspraken over de wijze van uitvoering van de werkzaamheden worden in een uitvoeringsovereenkomst ambtelijk vastgelegd.

Artikel 13: Gemalen

Ten aanzien van het eigendom en onderhoud van de boezemgemalen (onderbemalingen) en boezendoorspoelgemalen als vermeld in artikel 3, die zijn aangegeven op de bij deze overeenkomst behorende overdrachtstekeningen, gelden de volgende bepalingen.

1. Ten behoeve van de boezemgemalen en de boezendoorspoelgemalen en de daartoe behorende opstallen en in- en uitstroomconstructies wordt het eeuwigdurend recht van opstal gevestigd, waarna deze gemalen voor een bedrag van in totaal € 1,- in eigendom aan het hoogheemraadschap worden overgedragen. Tevens wordt de erfdiensbaarheid van weg gevestigd ten behoeve van de bereikbaarheid van genoemde gemalen. De gemeente regelt en bekostigt de notariële overdracht van bedoelde gemalen voor 1 januari 2010
2. Het hoogheemraadschap draagt zorg voor een goed beheer en onderhoud van de boezemgemalen, boezendoorspoelgemalen en bijbehorende opstallen, en in- en uitstroomconstructies.
3. Het hoogheemraadschap gebruikt na overname de boezendoorspoelgemalen voor een goede doorstroming van de wateren, voor zover dit bijdraagt aan een goede waterkwaliteit en -kwantiteit. Het hoogheemraadschap bepaalt het bemalingeregime.
4. Het in lid 2 genoemd onderhoud wordt tot in het jaar 2015 krachtens de DienstverleningsOvereenkomst (DVO) door het Service Bedrijf Haarlem (SBH) dan wel Spaarnelanden NV uitgevoerd in opdracht van de gemeente. Het hoogheemraadschap zorgt voor de functionele aansturing van het werk met betrekking tot het onderhoud van de gemalen binnen de kaders van de DVO en volgens de in lid 5 genoemde uitvoeringsovereenkomst.
5. Detailafspraken over de wijze van uitvoering van de werkzaamheden worden in een uitvoeringsovereenkomst ambtelijk vastgelegd.

Artikel 14: Financiën

De bekostiging van de uitvoering van de in deze overeenkomst vastgelegde zorgplichten komt voor rekening van de voor deze zorgplicht verantwoordelijke partij. Voor zover de verantwoordelijke partijen taken aan elkaar uitbesteden, zorgen de partijen voor een verrekening van de gemaakte kosten.

Artikel 15: Vrijwaring

1. Het hoogheemraadschap vrijwaart de gemeente tegen alle aanspraken van derden wegens schade die het gevolg is van alle door het hoogheemraadschap uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden zoals bedoeld in deze overeenkomst.
2. De gemeente vrijwaart het hoogheemraadschap tegen alle aanspraken van derden wegens schade die het gevolg is van alle door de gemeente uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden zoals bedoeld in deze overeenkomst.

Artikel 16: Communicatie

1. Het hoogheemraadschap wordt aanspreekpunt voor meldingen en klachten t.a.v. het onderhoud aan het watersysteem. Indien er meldingen of klachten bij de gemeente binnenkomen voor het hoogheemraadschap geeft de gemeente dit door aan het hoogheemraadschap en vice versa.
2. Gezamenlijk wordt de communicatie naar de particulieren opgepakt.

Artikel 17: Toepasselijk recht

1. Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.
2. Geschillen over de toepassing van deze overeenkomst worden in eerste instantie voorgelegd aan een door beide partijen in gezamenlijk overleg aan te wijzen onafhankelijke deskundige, die zal optreden als bemiddelaar.
3. Indien dit niet binnen zes maanden nadat het geschil is voorgelegd aan de onafhankelijke deskundige tot een minnelijke oplossing leidt, of indien beide partijen het niet eens kunnen worden over de persoon van de onafhankelijke deskundige, leggen een of beide partijen het geschil voor aan de ter zake bevoegde burgerlijke rechter.
4. De in lid 3 genoemde periode kan bij spoedeisende gevallen worden bekort.

Artikel 18 Tijdsduur en aanpassing overeenkomst

1. Deze overeenkomst wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.
2. Aanpassing van de overeenkomst kan slechts met wederzijdse instemming van partijen.

Artikel 19: Slotartikel

De uit deze overeenkomst voor Rijnland voortvloeiende verplichtingen gelden, voor zover toepasselijk, nadat zij in onherroepelijk geworden wijzigingen van de legger zijn vastgelegd.

Aldus overeengekomen en getekend

te ??

datum ??

de gemeente Haarlem namens de gemeenteraad

het hoogheemraadschap van Rijnland namens het
college van Dijkgraaf en Hoogheemraden

M. Divendal
wethouder

ir. M.A.W. Rosendal
hoogheemraad

BIJLAGE B

Financiële consequenties overeenkomst met Rijnland over onderhoud stedelijk oppervlaktewater

1. Regulier onderhoud

1.1 Huidig budget

Het budget dat de gemeente voor het onderhoud van het oppervlaktewater ter beschikking heeft, komt geheel ten laste van de begroting en is als volgt opgebouwd.

Budget voor onderhoud oppervlaktewater:

Onderhoudstaak gemeente Haarlem	Kosten in € per jaar	Bron
Baggeren	14.000	Algemene middelen (productnummer 090402, kostenplaats 1731)
Schonen watergangen	120.000	Algemene middelen, opgebouwd uit: € 70.900 (productnr. 090201, k.plaats 1663) € 49.100 (productnr. 090203, k.plaats 1681)
Verwijderen welvaartsvuil	177.000	Rioolrecht (productnummer 090403, kostenplaats 1741)
Onderhoud opp.w.gemalen en duikers	152.000	Rioolrecht (productnummer 090301, kostenlaats 1713)
Totaal	463.000	

Het budget voor het baggeren (productnr. 090402) bedroeg tot 1 januari 2008 € 192.000 per jaar. Met de afronding van fase 1 van het baggerwerk, is hierop bezuinigd (dit vooruitlopend op de overname van het onderhoud van het water door Rijnland).

1.2 Kosten toekomstig onderhoud

Na ondertekening van de overeenkomst bekostigt de gemeente de ontvangstplicht van het slootvuil dat bij schonen vrijkomt en de ontvangstplicht van verspreidbare bagger uit het stedelijk water. Verder deelt Haarlem voor 50% in de kosten van het weghalen van het welvaartsvuil uit het water.

Kosten onderhoud **stedelijk water** na ondertekening overeenkomst:

Onderhoudstaak gemeente Haarlem	Kosten in € per jaar	Uitvoering
Verwijderen welvaartsvuil	65.000	1 tot 2 x per maand
Ontvangst slootvuil dat bij schonen vrijkomt	58.000	1 x per jaar
Ontvangst verspreidbare bagger (incl. particulieren)	204.000	1 x per 10 tot 20 jaar
Totaal	327.000	

Daarnaast behoudt de gemeente nog het onderhoud van enkele geïsoleerde vijvers en overige wateren in het landelijk gebied. Deze wateren vallen namelijk buiten de overeenkomst.

Kosten onderhoud **vijvers en overige wateren in landelijk gebied**:

Onderhoudstaak gemeente Haarlem	Kosten in € per jaar	Uitvoering
Verwijderen welvaartsvuil	15.000	1 tot 2 x per maand
Ontvangst slootvuil, inclusief schonen	12.000	1 x per jaar
Ontvangst verspreidbare bagger, inclusief baggeren	15.000	1 x per 10 tot 20 jaar
Totaal	42.000	

BIJLAGE B

1.3 Conclusies

Een vergelijk van het huidige budget met de toekomstige kosten ziet er als volgt uit:

Onderhoudstaak gemeente Haarlem	Kosten in € per jaar		Besparing in € per jaar
	huidig	toekomstig	
Algemene middelen			
Ontvangst slootvuil incl. schonen van vijvers en overige wateren landelijk gebied	120.000	70.000	50.000
Ontvangst bagger incl. baggeren van vijvers en overige wateren landelijk gebied	14.000	219.000	- 205.000
<i>Totaal algemene middelen</i>	<i>134.000</i>	<i>289.000</i>	<i>- 155.000</i>
Rioolrecht			
Verwijderen welvaartsvuil	177.000	80.000	97.000
Onderhoud opp.water gemalen en duikers	152.000	0	152.000
<i>Totaal rioolrecht</i>	<i>329.000</i>	<i>80.000</i>	<i>249.000</i>
Grand totaal	463.000	369.000	94.000

Na ondertekening van de overeenkomst kan de gemeente het budget voor het onderhoud oppervlaktewater terugbrengen tot een bedrag van € 369.000 per jaar. Dit levert een feitelijke besparing op van € 94.000 per jaar. Deze besparing is opgebouwd uit € 249.000 lastenvermindering ten gunste van het rioolrecht en € 155.000 extra kosten ten laste van de algemene middelen. De extra kosten zijn nodig om de ontvangstplicht van verspreidbare bagger te effectueren. Hiermee is in het verleden geen rekening gehouden. Het voorstel is om deze ontvangstplicht voor de verspreidbare bagger en de ontvangstplicht voor het slootvuil niet ten laste van de algemene middelen te brengen maar te dekken uit het rioolrecht. Daarbij maakt de gemeente gebruik van haar verbrede zorgplicht voor het stedelijk afvalwater en de daaraan verbonden inzet van het rioolrecht. Dit is in lijn met de Wet gemeentelijke watertaken, welke op 1 januari 2008 in werking is getreden. Daarmee worden alle toekomstige onderhoudskosten aan het water ad € 369.000 per jaar ten laste van het rioolrecht gebracht. Dat betekent dat bovengenoemde besparing van € 94.000 per jaar terug te voeren is tot € 40.000 per jaar extra kosten ten laste van het rioolrecht en een besparing van € 134.000 op de algemene middelen. In de begroting van 2009 was al rekening gehouden met een besparing op de algemene middelen van € 50.000 per jaar.

Op basis van de hierboven genoemde voorstellen vinden er dan de volgende verschuivingen in de begroting plaats:

Onderhoudstaak gemeente Haarlem	Begroting 2008 in €	Begroting 2009 in €	Saldo mutatie in €
Algemene middelen			
Ontvangst slootvuil incl. schonen van vijvers en overige wateren landelijk gebied	120.000	0	120.000
Ontvangst bagger incl. baggeren van vijvers en overige wateren landelijk gebied	14.000	0	14.000
<i>Reeds in begroting 2009 verwerkt</i>			<i>-50.000</i>
<i>Totaal algemene middelen</i>	<i>134.000</i>	<i>0</i>	<i>84.000</i>
Rioolrecht			
Verwijderen welvaartsvuil	177.000	80.000	97.000
Onderhoud opp.water gemalen en duikers	152.000	0	152.000
Ontvangst slootvuil incl. schonen van vijvers en overige wateren landelijk gebied	0	70.000	-70.000
Ontvangst bagger incl. baggeren van vijvers en overige wateren landelijk gebied	0	219.000	- 219.000
<i>Totaal rioolrecht</i>	<i>329.000</i>	<i>369.000</i>	<i>-40.000</i>

Het budget voor de ontvangst van verspreidbare bagger en het baggeren van vijvers en de overige wateren in het landelijk gebied wordt maar eens in de 10 tot 20 jaar aangewend. **Dat betekent dat de gemeente het betreffende jaarbudget ad € 219.000 moet opsparen tot het moment dat daadwerkelijk gebaggerd wordt.**

BIJLAGE B

2. Achterstallig onderhoud

De gemeente moet de in onderhoud aan Rijnland over te dragen watergangen en oppervlaktewatergemalen in goede staat aan Rijnland opleveren.

2.1 Baggerwerk fase 1 en 2

Voor de watergangen betekent dat dat ze gebaggerd en op diepte moeten worden gebracht. Hiertoe heeft de gemeente samen met Rijnland een grootschalig baggerproject opgestart, waarvan fase 1 bijna is afgerond en fase 2 wordt voorbereid. De kosten voor de voorbereiding en uitvoering van fase 2 zijn geraamd op € 6 miljoen.

Rijnland heeft de intentie om 50% van de kosten van het baggeren fase 2 op zich te nemen, onder de voorwaarde dat Haarlem en Rijnland overeenstemming bereiken over de overdracht van het onderhoud stedelijk water en voorliggende overeenkomst ondertekenen.

Op 28 augustus 2008 heeft de gemeenteraad besloten om € 3 miljoen ter beschikking te stellen voor het baggerwerk fase 2 (raadsbesluit nr. 126/2008). Naar verwachting is het baggerwerk fase 2 in 2010 afgerond. Volgens de overeenkomst gaat het onderhoud dan per 1 januari 2011 naar Rijnland.

2.2 Achterstallig onderhoud gemalen

Volgens de overeenkomst gaan in totaal 9 gemalen in eigendom, beheer en onderhoud naar Rijnland. Voor de feitelijke overdracht dient Haarlem de kosten voor het wegwerken van het nalatig achterstallig onderhoud aan deze gemalen aan Rijnland te vergoeden.

Deze kosten worden vooralsnog geschat op in totaal € 150.000 ten laste van het rioolrecht. Op grond van veldinspecties welke dit najaar worden uitgevoerd, worden de kosten voor het nalatig onderhoud per gemaal geraamd. De kosten worden vervolgens meegenomen in de bestuurlijke besluitvorming over het Meerjarenprogramma Openbare Ruimte, Groen en Verkeer 2009-2012, uitvoering 2009.

BIJLAGE C

Concept persbericht

Rijnland neemt onderhoud stedelijk oppervlaktewater in Haarlem over

Haarlem heeft vele mooie grachten en singels, met het Spaarne als visitekaartje. Maar wie onderhoudt dit water eigenlijk? Wie haalt de rommel eruit, wie baggert en wie zorgt voor een goede doorstroming? Het onderhoud aan het Haarlemse water ligt bij meerdere partijen. Vanaf 1 januari 2009 gaat dat veranderen, dan komt het onderhoud van het stedelijk water grotendeels bij het hoogheemraadschap van Rijnland te liggen. Op 30 oktober neemt de gemeenteraad een besluit over de overeenkomst, Rijnland is al akkoord. Gaat ook de gemeenteraad akkoord dan zullen de verantwoordelijke wethouder Maarten Divendal en hoogheemraad Maria Rosendal de overeenkomst in november ondertekenen.

Voor het stedelijk water van Haarlem neemt Rijnland de onderhoudsplicht van gemeente en particulieren op zich. Rijnland wordt ook het aanspreekpunt voor klachten en meldingen over het stedelijk oppervlaktewater. De overdracht van taken naar Rijnland gebeurt stapsgewijs. Vanaf 2009 zorgt Rijnland voor het schonen van de sloten en singels en laat het hoogheemraadschap drijvend en gezonken vuil verwijderen. Tot 2011 werken Haarlem en Rijnland gezamenlijk het achterstallig baggeronderhoud weg. Vanaf dat moment gaat Rijnland het stedelijk water periodiek uitbaggeren.

Haarlem blijft wel verantwoordelijk voor de ontvangst, transport, verwerking en afzet van schone bagger. Tevens neemt de gemeente deze ontvangstplicht van particulieren over. Vroeger was de burger die aan het water woont in principe verplicht schone bagger uit dat water te ontvangen. Vanaf 2011 neemt de gemeente Haarlem deze taak van de burger op zich. Vervuilde bagger laat Rijnland direct afvoeren naar een stortlocatie.

De overeenkomst geldt voor het onderhoud aan alle singels, sloten, grachten binnen het stedelijk gebied van Haarlem. Sloten in landelijke gebieden zoals het Westelijk Tuinbouwgebied of de Verenigde Polders vallen daarbuiten. In deze gebieden blijft het onderhoud grotendeels bij de particuliere eigenaren van het water.

Achtergrond

Sinds de uitbreiding van de stedelijke gebieden in de vorige eeuw, raakte het beheer en onderhoud van het stedelijk oppervlaktewatersysteem sterk versnipperd. Het beheer (toezicht op het watersysteem) is in Haarlem nog voor bepaalde gedeelte nog in handen van de gemeente en zal door het hoogheemraadschap overgenomen worden. Daarnaast zijn vaak meerdere partijen (als eigenaar) verantwoordelijk voor het onderhoud aan een singel of sloot. Bovendien weet men vaak niet wie welke verantwoordelijk heeft. Zo ook in Haarlem. Daarom ontstond er eind jaren negentig van de vorige eeuw landelijk de behoefte om het onderhoud van het stedelijk water aan de waterschappen over te dragen. Uitgangspunt daarbij is dat de gemeenten de openbare ruimte, en het wenselijk is dat de waterschappen het watersysteem in het stedelijk gebied onderhouden. Doel is een heldere verdeling van taken en het efficiënt onderhouden van water tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.